

Handläggare
Anderson Tomas (KLK)
Lagerkvist Monika (AMF)

Datum
2017-11-16

Diarienummer
KSN-2017-0649

Kommunstyrelsen

Motion av Stefan Hanna och Ehsan Nasari (båda C) om att förhindra dubbel utbetalning av bidrag till nyanlända

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

att avslå motionen.

Ärendet

Stefan Hanna och Ehsan Nasari, båda (C), har i motion, väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 30 januari 2017, föreslagit att socialförvaltningen ges i uppdrag att i enlighet med motionens intentioner ta fram och implementera en modell för ekonomiskt bistånd till nyanlända som förhindrar att ekonomiskt bistånd betalas ut dubbelt av Uppsala kommun och staten.

Motionen återges som **bilaga 1**.

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Nämndbehandling

Arbetsmarknadsnämnden har behandlat ärendet vid sammanträden den 28 september 2017 och föreslår att motionen avslås. Protokollsutdrag återges som **bilaga 2**.

Föredragning

Den fråga som motionen tar upp hanteras enligt kommunens reglemente av arbetsmarknadsnämnden.

Asylsökande får försörjning genom en dagersättning som regleras i lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA). Ersättningen betalas ut i förskott. Efter uppehållstillstånd kan en nyanländ invandrare enligt etableringslagen få etableringsersättning och under vissa förutsättningar etableringstillägg och bostadsersättning om hen deltar i aktiviteter enligt en etableringsplan.

Etableringsersättningen betalas ut i efterskott. Tiden från sista utbetalningen av LMA-ersättning till första utbetalningen av etableringsersättning varierar beroende på när i månaden den nyanlände har sitt första etableringssamtal. Detta kan resultera i ett temporärt likviditetsproblem för den nyanlände i samband med att etableringsperioden påbörjas. Nyanlända som saknar försörjning kan under denna tid behöva vända sig till kommunen för att få ekonomiskt bistånd. Kommunen har då skyldighet enligt socialtjänstlagen att ställa upp och erhåller därför en statlig ersättning för utgifter för ekonomiskt bistånd som kan uppstå mellan den sista utbetalningen av LMA-ersättning och den första utbetalningen av etableringsersättning. Det betyder att kommunen inte står för hela kostnaden för försörjningsstöd under denna period.

Någon laglig grund för kommunen att fakturera andra myndigheter som lämnar bidrag till enskilda finns inte.

Eftersom etableringsersättningen i allmänhet utbetalas i mitten av månaden kan en situation uppstå som innebär att försörjningsstöd utgår för samma månad som klienten erhåller etableringsersättning. Dubbelt bidrag kan uppstå för en högst en halv månad om klienten blir självförsörjande i samband med etableringsperioden. Men det finns inga lagliga grunder eller vägar att kräva in detta. Så är även fallet för hushåll som söker försörjningsstöd, och sedan får en inkomst under kommande månad och blir självförsörjande genom exempelvis ett tillfälligt jobb. Det så kallade glapp som i vissa fall kan orsaka ett tillfälligt dubbelt bidrag i fallet med nyanlända redovisas närmare i **bilaga 3**.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har sedan etableringsreformen genomfördes 2010 till regeringen påtalat vikten av att åtgärda detta glapp och en ändring av gällande ordning kräver förordnings- eller lagändringar. Regeringen bereder för närvarande ärendet om "Ett nytt regelverk för nyanlända invandrares etablering i arbets- och samhällslivet" (Ds 2016:35) vilket kan komma att påverka situationen.

När det gäller bistånd till försörjning ger socialtjänstlagen inget utrymme för att ge lån. Under vissa förutsättningar kan kommunen besluta om bistånd mot återbetalning. Detta regleras i 9 kapitlet socialtjänstlagen. Enligt huvudregeln är bistånd enligt 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen inte förenat med återbetalningsskyldighet. Vissa undantag från huvudregeln kan ske, biståndet kan exempelvis återkrävas om det utgör ett förskott på förmån eller ersättning. Det kan handla om att vänta på en förmån, när en utbetalning från exempelvis Försäkringskassan är fördröjd.

Retroaktiva förmåner enligt socialförsäkringsbalken kan också återkrävas, vilket sker direkt hos Försäkringskassan. Däremot saknas det möjlighet att fakturera andra myndigheter på det sätt som motionären anger.

Uppsala kommun har rutiner för krav på återbetalning. Liksom i all hantering av stöd enligt socialtjänstlagen sker det efter en individuell bedömning. När den berörde återkommer till socialtjänsten bedöms behovet med hänsyn till tidigare utbetalade medel från kommunen och

från annat håll. Om personer har inkomster som överstiger norm har personen inte rätt till försörjningsstöd.

Sammanfattningsvis kan sägas att socialtjänstlagen inte ger stöd för kommunen att ge lån i stället för bistånd. I socialtjänstlagens 9 kapitel regleras under vilka förutsättningar beviljat bistånd kan förenas med ett återbetalningskrav och vilka möjligheter som finns att förhindra att dubbla bidrag betalas ut. I sitt myndighetsansvar arbetar arbetsmarknadsnämnden i enlighet med socialtjänstlagen och använder det utrymme som finns för att den enskilde inte ska få mer ersättning än vad den är berättigad till.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

KSN.2017.0649 | 1

Uppsala, den 17 januari 2017

Motion av Stefan Hanna och Ehsan Nasari (båda C) om att förhindra dubbel utbetalning av bidrag till nyanlända

Under de två första åren efter att en nyanländ beviljats uppehållstillstånd och placerats i en svensk kommun är det statens ansvar att sörja för dennes uppehälle, i de fall den nyanlände inte själv klarar detta. Berörda myndigheters administration kring bidragsutbetalningar till nya nyanlända kan emellertid dra ut på tiden, i synnerhet då många nyanlända beviljats uppehållstillstånd och kommunplacerats på samma gång. Det kan i dessa fall gå ett par månader innan den nyanlände erhåller några pengar, varmed de nödgas ansöka om ekonomiskt stöd från kommunen.

Kommunen är i regel skyldig att bevilja dylika ansökningar i enlighet med Socialtjänstlagen (2001:453). När den nyanlände efter ett par månader börjar få utbetalningar av Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och/eller annan berörd myndighet har den nyanlände emellertid erhållit dubbla bidrag för samma sak.

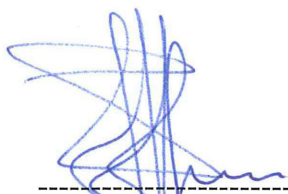
Denna ordning är vare sig rättvis eller i enlighet med Socialtjänstlagens avsikt. Alla nyanlända erhåller inte dubbla bidrag, och inga andra bidrag utbetalas dubbelt utan återbetalningskrav. Detta strider mot viktiga såväl rättssäkerhets- som likabehandlingsprinciper. Centerpartiet menar därför att processen måste förändras.

Man kan tänka sig flera modeller för att förändra processen. Kommunen skulle exempelvis kunna stå för ett etableringslån till den nyanlände som betalas tillbaka när denne erhåller ekonomiskt bistånd från den/de myndigheter som har försörjningsansvaret. Denna modell implementerades nyligen i Vansbro kommun. Ett annat alternativ vore att fakturera den/de berörda myndigheterna för biståndet till dess att de ordinarie utbetalningarna kommer igång. Detta är helt i enlighet med Socialtjänstlagen (9 kap) så länge återbetalningsskyldigheten delges den nyanlände från början.

Ett förfarande av detta slag skulle både stärka rättssäkerheten och likabehandlingen i Uppsala kommun och reducera onödiga kommunala utgifter.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Centerpartiet därför kommunfullmäktige

att socialförvaltningen ges i uppdrag att i enlighet med motionens intentioner ta fram och implementera en modell för ekonomiskt bistånd till nyanlända som förhindrar att ekonomiskt bistånd betalas ut dubbelt av Uppsala kommun och staten.

Stefan Hanna (C)

Ehsan Nasari (C)

NÄRODLAD
POLITIK

Centerpartiet

UPPSALA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN	
Ink.	2017 -10- 1 0
Diariernr.	KSU-2017-0649
	34 Aktbil 4

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2017-09-28

§ 92

Motion av Stefan Hanna och Ehsan Nasari (båda C) om att förhindra dubbel utbetalning av bidrag till nyanlända AMN-2017-0237

Beslut

Arbetsmarknadsnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Sammanfattning

Stefan Hanna och Ehsan Nasari, båda (C), har i motion, väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 30 januari 2017, föreslagit att socialförvaltningen ges i uppdrag att i enlighet med motionens intentioner ta fram och implementera en modell för ekonomiskt bistånd till nyanlända som förhindrar att ekonomiskt bistånd betalas ut dubbelt av Uppsala kommun och staten.

Socialtjänstlagen ger inte stöd för kommunen att ge lån i stället för bistånd. I socialtjänstlagens 9 kapitel regleras under vilka förutsättningar beviljat bistånd kan förenas med ett återbetalningskrav och vilka möjligheter som finns att förhindra att dubbla bidrag betalas ut. I sitt myndighetsansvar arbetar arbetsmarknadsnämnden i enlighet med socialtjänstlagen och använder det utrymme som finns för att den enskilde inte ska få mer ersättning än vad den är berättigad till.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse den 17 augusti 2017.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2017-09-28

Plats och tid: Arbetsmarknadsförvaltningen, Stationsgatan 12, klockan 13.00 – 16.45

Beslutande: Ulrik Wärnsberg (S), ordförande ej § 96
Tobias Smedberg (V), 1:e vice ordförande
~~t o m § 97~~
Ismail Kamil (L), 2:e vice ordförande
Maria Gauffin Röjestål (S)
Helena Nordström Källström (MP) fr o m § 89
Per-Eric Rosén (MP)
Kenny Jonsson (C)
Torbjörn Aronson (KD)
Beatriz Hedvåg (S)
Tobias Hägglund (M)
Per Davidsson (M)
Oliver Björklund (MP) t o m § 88, § 96

Ersättare: Beatriz Hedvåg (S)
Tobias Hägglund (M)
Per Davidsson (M)
Oliver Björklund (MP) fr o m § 89, ej § 96
Anja Karinsdotter (V) t o m § 91
Anita Ericsson (L) fr o m § 92

Övriga deltagare: Lena Winterbom, direktör, Tuomo Niemelä, avdelningschef, Lotta Königsson, avdelningschef, Ida Bylund Lindman, avdelningschef, Henrik Jansson, avdelningschef, Peter S:t Cyr, ekonomichef, Tobias Åström Sinisalo, strateg, Monika Lagerkvist, enhetschef, Johanna Nyman, strateg, Karin Bärve, strateg, Eva Hellstrand, strateg, Ulf Lundström, strateg, Moa Hast, strateg, Sofie Mauritzon, kommunikationsstrateg, Cecilia Björkenå, enhetschef, Peder Jacobsson, strateg

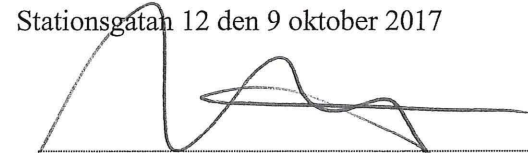
Utses att justera:

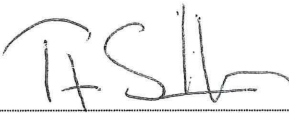
Ismail Kamil (L)

Paragrafer: 85 - 102

Justeringens plats och tid:

Stationsgatan 12 den 9 oktober 2017

Underskrifter:

 Ulrik Wärnsberg (S), ordförande ej § 96

 Tobias Smedberg (V), ordförande § 96

 Ismail Kamil (L), justerare
Sekreterare:

Lotta von Wowern, § 85 - § 91

Kerstin Sundqvist, § 92 - § 102

ANSLAG/BEVIS Protokollat är justerat. Justeringen har meddelats genom anslag på kommunens anslagstavla.

Organ: Arbetsmarknadsnämnden**Datum:** 2017-09-28**Sista dag att överklaga:** 2017-10-31**Anslag sätts upp:** 2017-10-10**Anslaget tas ner:** 2017-11-01

Protokollet finns tillgängligt på:

www.uppsala.se och arbetsmarknadsförvaltningen, Stationsgatan 12

Underskrift:

 Lotta von Wowern, sekreterare

Försörjningsstöd, etableringsersättning och dubbelt bidrag "glappet"

Risk för dubbla bidrag – under vilka omständigheter?

Eftersom etableringsersättningen i allmänhet utbetalas i mitten av månaden kan det innebära att försörjningsstöd utgår för samma månad som klienten erhåller etableringsersättning. Om klienten är behov av försörjningsstöd under hela etableringsperioden och månaden därefter kommer inget dubbelt bidrag att utgå. Det beror på att all etableringsersättning kommer att medräknas som inkomst vid handläggning av försörjningsstöd. Dubbelt bidrag kan uppstå för en halv månad om klienten blir självförsörjande i samband med etableringsperioden. Detta eftersom etableringsersättningen inte kan tas med som inkomst i kommande handläggning av försörjningsstöd.

Hur vanligt är glappet?

Samtliga som inte har försörjning på annat sätt hamnar minst en månad i glappet, eftersom etableringsersättningen betalas ut månaden efter etableringsperioden inleds.

Hur långt är glappet?

Enheten för Nyanlända, som handlägger ärendena i glappet, uppskattar att ett typiskt ärende är i glappet mellan 2 och 3 månader. Det kan dock variera från ärende till ärende, beroende på hur lång tid det tar innan skatteverket registrerar personnummer. Det kan också förskjutas om det tar tid innan personen får plats vid SFI eller barnomsorg. Start på etableringsplan kan också skjutas upp om personen blir tillfälligt sjuk eller får barn innan etableringsplanen inleds.

Möjlig åtgärd för att minimera risken för dubbelt bidrag

Om handläggaren har kännedom om att personen har fått svenskt personnummer och vet när etableringsperioden ska inledas är det möjligt att på förhand beräkna när utbetalningen av etableringsersättning kommer att ske. Under de omständigheterna går det att lägga beräkningsperioden fram till och med dagen innan etableringsersättningen utbetalas.

Hyra och andra månadsbundna kostnader måste ändå rimligen beräknas i sin helhet, eftersom de betalas i förskott och hushållet annars riskerar sitt boende.

Visualisering av glappet (med förklaringstext)

